

III. évfolyam, 56. szám.

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre - - - - - 12 korona
Félévre - - - - - 6 korona
Negyedévre - - - - 3 korona
Egyes számú ára - - 8 fillér.

Telefon szám 6.

HATÁRŐR

UJVIDÉK,
1907. május 24, péntek

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
Ujvidék, Ferencz József-tér

Kéziratokat nem adunk vissza

Megjelenik szerda, péntek
és vasárnap reggel.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Árvéd gróf.

Az ujvidéki magyar színészet.

Nemis oly régen, csak néhány éve annak, hogy Ujvidéken a magyar színészet vándorpostolai a régi Reserv-commando emeleti termében sörös hordókról hirdették a magyar szót. A nézőtérben pedig néhány mecenáson és pár szál diákon kívül bizony senkisé sem tolongott. A nóta vége pedig az volt, hogy ilyen szinpartolás mellett a színészek éhesek maradtak, a direktor megbukott, a tagok pedig könyörületese emberek jószívűségére voltak utalva, hogy éhen ne vesszenek, vagy pedig, hogy a városból ki tudjanak mozdulni.

Igy volt ez hosszú ideig. Jó társulat persze gondosan elkerülte városunkat, a rossz társulat pedig nem tudott boldogulni. Hiába olcsó húsnak hig a leve. Igy járt szegény Tóth Béla és néhai Bokody Lajos ily járt Zoltán Gyula, de egy csepet sem járt jobban Kömlei Gyula sem. Az évek multak, a magyarosodás örvendestesen terjedt és tán az emberek akkor ideálisabbak is voltak és meglehet, hogy ennek tudható be, hogy akadt végre „jobb” direktor és „jobb” társulat is, a mely a mi határszéli Athenünkbe el mert jönni. Halmay Imre már „nagyobb” és jövedelmezőbb sikerrel működött. Őt Somogyi Károly nagyváradi szintársulata követte. Eladdig az ő társulata volt a legjobb, a legmegfelelőbb.

És ha az ujvidéki magyar színészet hajnalhasadását Somogyi ittműködésének idejétől keltezzük, azt hisszük, nem mondunk valótlanul. Kétségtelen, az első igazi művészetet Somogyi Károly társulata mutatta be.

És mint a kertész, ha a virágot öntözi, a virág is kivirul, akkép fejlődött az akkor még maroknyi magyarság gondos szeretetétől ápolva az ujvidéki magyar színészet. Mert hiába, ha a virágot nem öntözik, elhervad, a beteg gyereket, ha nem ápolják, elsovad, a leg-hatalmasabb tölgy is elkorhad, ha féreg rágja, — ébogy Ujvidéken a magyar szót ápolni, bimbó virágát öntözni kellett.

Erre pedig hatalmas fegyver volt: a magyar Múza. A hatvanas években, az elnyomatás setét napjaiban a magyar szónak nyilvánossági jogát megcsontították. Az egyetlen, — hol bár sok korlátozással megtűrték, — a szinpad volt. Innen hangzottak az ujászületés első pillanatában a lelkesítő nagy eszmék, később pedig innen indult ki a tanítás. A szinpad iránt érzett rajongó szeretet ez időből ered még és a szinpad és vele együtt a színészet kulturális missióját ekkor ismerték csak fel igazán. Azóta e szimpátia megerősödött, szinte megcsontosodott. A magyar színészet tudást, magyarosítást, gondolkodást ad. Ezt kellett ápolni, ezt kellett fejleszteni.

És az évek multával az ujvidéki színészet is erősödött, örvendve és büszkén hirdetve, hogy Ujvidék magyarosodik.

Kövessi már „jó” sikerrel működött itt. Nem a művészi eredményeket értjük, mert azok ellen joggal és okkal voltak jogos és indokolt panaszok, de értjük az anyagi sikert, amely Kövessinek busásan hullott az ölébe.

És most, hogy Makó Lajos művészgárdája hirdeti a Dungyerszky-színházban a magyar szót, tán nem lesz érdek-

telen egy kis visszapillantást vetni a multa és összehasonlítást tenni a multa és jelen közt. Személyi kultuszt nem üztünk semmiben, senkit érdemén felül nem magasztalunk, aminthogy nem riadunk vissza az őszinte és kemény szó kimondásától sem. És amiképen bátorságunk volt Kövessi ittműködéséről megírni, hogy ő az ujvidéki magyar színészetet válságba sodorta, ébogy nem érhet a hízélgés vádja sem, ha Makó Lajos eddigi egy hónapi szerepléséről a legteljesebb elismerés hangján szólunk.

Az egy havi szini évad meggyőzött bennünket, hogy szerencsésen választottunk, amikor az ujvidéki színészet gyeplőjét Makó Lajos kezébe adtuk. Művészi multja, kitűnő hire, anyagi jóléte elég biztosítékot nyújtottak nekünk, hogy Makóban olyan direktort, társulataiban olyan művészgárdát fogunk kapni, mely e város intelligens közönségének igényeit ki fogja elégíteni tudni. És reményeink, — már az egy havi működés megtanított rá, — nem lettek hiu ábrándokká. Makó társulata elsőrangú erőkből álló, az összjáték tökéletes, zenekar precizen működik, a kiállítás, rendezés kifogástalan. A műsor direkte fényes. Majd minden este premiére. A reprizek a legjobb darabok felujjításából kerülnek ki. És a mit Kövessi, a legjobb színházdirektor-üzletember elhanyagolt: a népszinművek, melyek a magyar nép életét mutatják be annak a közönségnek, mely csak vasárnap vagy ünnepnap mehet színházba, hogy ott friss magyar levegőt szivjon be, telt házakat eredményeztek Makónak és amellet a hazafias missió-

Családi idill.

— A Határőr eredeti tárcája. —

Irta: Zsoldos László.

— Mindenről lemondtam a kedveért, — jelentette ki Homokos ur és idegesen csapta földhöz a foppiszkálóját. — Lemondtam borrhól, lemondtam sörről, lemondtam a cognacról. Most még csak az kellene, ugyebár, hogy a dohányzást is szögge akasszam?

Szegény embert mód nélkül felizgatta szöketincsi hitese társának az a legujabb követelése, hogy a betegeskedő Atlasra való tekintetből legyen olyan szives legalább néhány napig ne füstölje agyon a lakást.

Az Atlas név mögött ezuttal természetesen nem annyira a menyboltozatot tartó klasszikus filisten rejtőzködött, mint inkább egy kis fekete kutya, olyan fekete és olyan kicsi, hogy a rossz szemű gyógyszerész minduntalan halálos rettegéseket szenvedett végig a miatt, hogy járás-keles közben valamiképp a lihegő fülére ne hágjon.

A kis fekete kutya, meg a magas, szőke házigaзда azonban jelenleg meglehetősen biztosítva voltak, egy a másik ellen; annál is inkább, mert a kutya a fehérre terített ebédlő-asztal alá a tövében hempergett. Homokos urnak ez idő szerint összeszűréses törekvése csak abban összpontosult, hogy válaszul az asszonyi kérelemre szó nélkül rágyújtson a legelső darab szivarra, a melyik éppen a keze ügyébe esett.

Dühösen fujta ki a ködszínű füstgomolyokat

a szájából, miközben az asztal közepén gunarkodó magas nyaku vizes üvegen keresztül kötekedő pillantásokkal méregette Irma asszonyt, a ki egyéb hiányában lemondólag harapdálta halvány piros ajkát.

— Kivihetem a csészéket? — kukkant be a hájképi cseléd; aztán észrevéve, hogy a fekete kávé voltaképpen még ki sem öntötték, dühödve csapta be az olajfestésű, alacsony ajtót.

Az asszony föleszmélt és ujjai közé fogta a porcellán kávé ibriket.

Atlas féldoldalt fölemelte az ügyes, szomorú fejét. Apró eleven szemében végnélkül való megadás tükrözött.

A szobában egyszerre tompa rekedt köhíntés hallatszott.

Homokosné ijedt szemét vetett az asztal lába irányában; aztán esdőleg pillantott az urára.

— Hát igazán nincs lelked? — kérdezte szinte könyörögve és eléje tolt a török izlésű kávécsészét.

A köhíntés ismétlődött.

A gyógyszerész világoskék szemébe valami jóindulat-féle lopódzott. Egy pernyi ideig a kutyára nézett, aztán kivette foga közül a szivart s tüzes felével rányomta a hamutartó effendi bronz turbánjára.

Olyan szivreható dolog is az, mikor egy kis fekete kutya köhög.

Az asszony a csücskénél fogva hamarosan összehajította az asztalkendőjét s odasompolyogva urához gyöngéd csókot nyomott a gyógyszerész izléssel kifent bajusza tájkéjára.

— Mit főzzünk vacsorára, János? — kérdezte hízélgő mosolylyal.

Rendes körülmények között ugyan esze ágában sem szokott lenni, hogy ettől a magas szőke gyógyszerésztől a vacsora részleteire nézve kérdezősködjék, most azonban határozottan látszott rajta, hogy még a csillagokat is képes volna lehozni az égről az urának vacsorára.

A gyógyszerész hirtelen elkomorodott; valami kesernyés visszaemlékezés sajtóságosan józan kifejezést csalt a vonásaira.

Aztán egyszeribe úgy vette észre, mintha mégis csak pazarlás volt volna tőle, hogy azt a földarab jó szivart olyan hebehurgyán eldobta.

— Semmit se főzz vacsorára, — mondta minden igaz ok nélkül felingerülve és kirugta maga alól a székét.

Vette a kalapját és se szó, se beszéd, a farképnél hagyta az asszonyt kutyástul együtt.

Körülbelül másfél esztendeje, valamelyik hüvös őszi délután Homokos ur éppen az élet abbéli hiábavalóságairól elmélkedett, hogy a bekötözött fájós torka miatt még csak ki sem mehetett a felesége elébe a vasúthoz, mikor az előtornác ajtaján valaki lármásan meghuzta a csengetyű drótsínégét.

A másik percben kipattant az ebédlő ajtaja és a küszöbön betoppan a gyógyszerészné porköpenyes alig telt, karcu alakja.

A férj felcsillanó szemmel ugrott fel a magashátú diván tarka könyöklőjéről.

— Isten hozott, Irma! Hát megjöttél?

nak vele jobb szolgálatot tesz, mint tett Kövessi egész ittműködésével.

Ujvidék város törvényhatósági bizottsága azt a dicséretes határozatot hozta, hogy szinkört épített és ezzel a magyar színészetnek, ha állandó otthon nem is, de biztos kenyeret ad, mert ma a színházber-viszonyok olyanok, hogy legény legyen a talpán, aki azt a nábob urnak meg tudja fizetni. Csakhogy Ujvidék a határozatokban mindig vezetett. Minden más törvényhatóságot a határozathozatalokban lepipált. És a mikor a határozatok keresztülvitelére került a sor, úgy csinál, mint a gasconi legények: „Egyet lépni, mint az oroszlan oly merészek. Kettőt, mint a cica nagy óvatosan lépnek. A harmadik lépéstől, mint a nyulacska úgy félnek.“

Igenis így vagyunk mi is. Egyet bátran lépünk, kettőt már óvatosan, de a határozatot keresztülvitelétől már azonban alaposan félünk. Hol késik a szinkör? Nem engedjük elaludni! Kívánjuk, hogy a szinkör kérdése mielőbb megoldásra kerüljön. A magyar színészet jövő sorsa, egész jövője érdekében. Ez pedig a magyarság kérdése. Ezért ezt haladéktalanul meg kell csinálni. Ha pedig meg kell csinálni, csináljuk is meg.

Habsburgi Ferenc József.

Ama fényes siker, mely a budavári koronázó templom részére királyilag megígért orgonában excellált és soha nem tapasztalt lázba ejtette a Kárpátok és az adria által határolt hazát — nem marad pendant nélkül, mert nemzetünk legjobbjai azt akarják kicsikarni a legfőbb Hadurnál, úgy is, mint Magyarország királyánál, hogy küldjön koszorút az aradi tizenhárom szoborművére.

Az ötlet grandiózus és vagy Bécsben keletkezett, vagy Budapesten. — Ha a magyar fővárosban eszelték ki, nincs minden naivitás híján. De ha — a mi nem lehetetlen — Bécsben fundálta ki valamely csöndes, de biztos pislakoláshoz diplomata-lángész, akkor ez az ötlet egyike a legravaszabbaknak, aminő becsületére válik akármely francia bohózatgyárosnak. Szó sincs róla, habsburgi Ferenc József nem fog koszorút küldeni arra az aradi szoborra; e felől már mindannyian biztosak vagyunk régen. De éppen ezért nem értjük azt az entrefilet-formában megjelent és Barabás Bélának imputált kertelő nyilatkozatot, mely a század legkönyomatosabb logikájában

Néhány siető lépést tett feléje.

Az idő szeptember közepe körül settenkedett; a sárguló kert lombjavesztett hársain csipelve ugrált egy csomó éhenkórász ostoba veréb. A barnára viaszkozott palódeszkán félve csuszamlott végig a hűlő napsugár zománca.

A cseléd vitorlavászonba varrt utitáskát lökött az asztalra.

Az asszony odanyújtotta könyökig erő selemkeztűs kezét a férjének és ajkán a piros-petytyes fátyol alatt elszökkenő bágyadt mosolylyal, lassan, kifáradt hangon megszólalt:

— Megjöttem...

Toldalékul még néhány frázist mondott a viszontlátás örömeiről és másféle kellemes dolgokról.

Pillantása hirtelen a férje csikos kendővel bekötött nyakára siklott.

— Mi bajod? — kérdezte nyugtalanul

A gyógyszerész előre tolta a csinosan megfésült fejét.

— Csekélység; csak a torkom fáj, Irma.

— De már elmúlt — jegyezte meg mindjárt mosolyogva és a két havi fürdőzés után rögtönzött viszontlátás örömeire gyöngéden megakarta csókolni a felesége halványpiros ajkát.

Irma ijedten hátrált egy lépésre valót, mintha gyíkot érezne talpa alatt.

— Torkod fáj??

— Csak fáj, — igazította helyre Homokos; aztán a felesége fürge szemébe nézett.

— Hát meg se csókolsz?

Nevetelt.

és stílusában olyasmint beszél bele a nemzet gyomrába, hogy hiszen kár volt, nagy kár volt ezt a szenzációt kipattantani, mert ki tudja, nem megy-e el a kedve most már a királynak a szép és királyi terv beváltásától.

Nos, láthatjátok, nagyságos honpolgárok, ime, ilyesmin törli a fejét a nemzet eleje. Ezen spekulálnak most. Nemzeti örömet, vagy a mi ennél is édesebb: nemzeti bótrányt főznek nekünk a kulináris politika konyháján. Ezt edd meg magyaram, ettől vagy megoszmörlesz, vagy bezabálsz: de kedved és figyelmed elterelődik oly problémáktól, amiken gondolkodni előbbrevaló kötelessége egy királynak, mint a nemzetnek; sokkal előbbvaló kötelessége, hogysem lelkiismeret szerint, jó lélekkel, az amugy is kurtánmért időt érzelmi csatákra és vezéreikre, illetve szónoklat-gyakorlatokra fordíthatnák.

Ezer feladat vár megoldásra. És részen legyünk azt figyeljük, dolgoznak-e értünk azok, akiket dolgozni küldött a munkás magyar nép? Tesznek-e, iparkodnak-e? Mert hát a magyar nép, a legutóbbi választásokon kifejezett óriás akarásával azt diktálta kedveltjeinek, hogy most már kezetekbe adom a pozitív hatalmat akként cselekedni, amint eddig beszédben ígértétek, szép szavakban fogadtátok.

És ime, kaptunk egy orgonát... és jaj nekünk, ha megkapjuk a koszorút is. Mert ha megkapjuk a koszorút, lesz olyan öröm, lesz olyan elértékenyülés és nemzeti berugás ebben a kipumpolt hazában, aminőhöz fogható Európa még nem pipált. Nemcsak verebet lehet akkor fogatni a jó magyarral, hanem meg lehet vele szavaztatni akkor a világ összes volt, meglevő és leendő ágyuit. Nem az utolsó ingét: de a bőrét is oda fogja akkor kinálni a magyar. Azért hát, legyünk részen, mert jaj, de drága lehet az a koszorú...

Nos, de nem hiszünk benne. Az öreg király, akármint vélekedjenek róla, mint politikusról, embernek kétségkívül következetes és egyenes. Ha valamit akar: bizony nem kertel. Jó izlésétől mi sem áll távolabb, mint olesó primadonna-trükkökhöz folyamodni.

A Schulverein védekezése.

A lovrini népgyűlés, — amelyen *Apponyi Albert gr.* közoktatásügyi miniszter hatalmas szónoklatot tartott, — messzire elhallatszós és következtetéseiben bizonyára mélyreható tiltakozás volt a pángermán agitáció ellen, mely megakarta metelyezni a délvidéki svábság hazafias lelkét. A lovrini népgyűléssel egy időben jelent meg a pángermán agitáció szervezőinek, a magyarországi német néppártnak nyilatkozata. Furcsa nyilatkozat ez: egyrészt védekezés, másrészt fenhéjázó fenyegetődzés.

A védekezés abból indult ki, hogy a ma-

gyarországi német néppártnak semmi köze sincsen a *nagynémet* vagy a *nagyausztriai* mozgalmakhoz. Tiltakoznak az ellen, hogy a párt akcióját pángermánnak nevezzék el. A párt törekvései, ahogy a nyilatkozat állítja, minden tekintetben törvényes alapon állanak, sem az állam, sem a magyarság ellen nem irányulnak. Itt mindjárt megjegyezhetjük, hogy a német néppártiak Billédre és Bulkeszre összehívott népgyűléseit nemrégiben éppen azért tiltották be, mert a gyűlések programjából kitűnt a párt törekvéseinek veszélyes volta. Egyébként maga a nyilatkozat is beismeri, hogy a párt nem lát okot arra, „hogy visszautasítsa a bel-földi, osztrák és hazánkkal barátságos külföldi fajrokonok részéről irántunk tanusított szimpátiákat“. Hogy mit jelent ezen szimpátia, azt igen jól tudjuk: pénzbeli támogatást, vakmerő agitációt, veszedelmes aknamunkát. A védekezés mellett akad a nyilatkozatban fenyegetés is. A német néppárt tiltakozik a magyar lapok arrogáns hangja ellen. Kijelentik, hogy nem hajlandók eltérni a politikai tevékenységükön való rendőri gyámokodást. Együttal pedig azzal fenyegetőznek, hogy tovább folytatják agitációjukat és rágalmozóikkal s üldözőikkel majd a választásokon találkozhatnak. Ettől a fenyegetéstől nem ijed meg senki. Ha a párt agitációja a törvényesabta korlátok közt marad, akkor az államnak nem lesz beavatkozásra oka. Ha azonban az agitáció az eddigi irányban halad, akkor az államhatalom gondoskodni fog róla, hogy — nem törődve sem a fenyegetésekkel, sem a külföldi németiségnek a magyarországi német néppárttal való szimpatizálásával — kiméretlenül megtanítsa az agitátorokat arra, hogy Magyarországon nem lehet hazaáruló propagandát csinálni.

Kitüntetett tanító.

Az izr. iskolaszék ülése.

Kohn József dr., az izraelita hitközségnek évek hosszú során át volt érdemes és kitünő elnöke, aki minden kulturális intézménynek egyik letelegesebb istápolója, még izr. hitközségi elnök korában ösztöndíj alapot létesített, melynek évi kamatait az iskolaszék évről-évre az általa elismert legbuzgóbban működő izraelita tanítónak itéli oda.

Folyó hó 27-én ült össze az iskolaszék, hogy az 1000 koronás alapítvány kamatairól határozzon s az elismerés *Székely Salamon* tanító mellett nyilatkozott, akinek jelleme, buzgósa s a tanítói becsület fölött való örködése — legméltóbbá tette a még sajnós csekély elismerésre.

Székely nemes voltát legjobban jellemzi azon eljárása, hogy a neki itélt összeget az „Orsz. Izr. Tanítók Árvaalajpa“ javára ado-

— Azt akarom.

Homokosban fölébredt a gyógyszerész.

— Hát már én bennem sem bizod? — kérdezte félíg enyelgő szóval.

Atlasz újra köhintett, mire Irma asszony valami olyanféle alakzatot mutatott a jobbik kezével az urának, a melyekben a hüvelyk ujjnak, hogy úgy mondjuk, vezérszerep jutott.

— Ennyit se bizom a tudományodban, barátom, ni!

A kocsis bebottolt a szobába és alázattal kérdezte a tekintetes asszonyt, hogy igazán elhozza-e a lódoztort?

Homokosné bosszusan szivta a fogát.

— Persze, hogy el; mond neki, hogy tiszteltetem és jöjjön azonnal.

Aztán az urához fordult.

— Te tetteid tönkre a szegényt, a haszontalan orvoságaidal. Szégyeld magadat!

És felháborodva suhant be szobájába.

Homokos ur belátva, hogy itt ma ő a legfőbblegesebb személy a háznál, szokása szerint vette a kalapját és becsapta maga után a kerítésbe vájt alacsony kapu ajtót.

Mialatt pedig a kaszinóban gibicelt a ferbliben, otthon a felesége beható tanácskozásba merült az állatorvossal, akit csakugyan elhoztak a harmadik faluból.

Már nagysád ennek az álatnak bizony differitise van, — vélekedett az orvos és felhörpintette a szinarany hetvennégyesét, amit a háziasszony adatott elébe.

Rövid vártatva ő is vette a kucsmáját és

Az asszony sebtiben lerángálta magáról a keztüjét és visszamosolygott az urára.

Szeliden megsimogatta a kiborotvált, veres arcát.

— Majd ha már nem fáj a torkod, picinyem...

A picinyem egy darabig még ránézett, aztán, mint mondani szokták, nyelt egyet és valahogyan úgy érezte, mintha nyelés közben a mandulája helyet a szíve fájta volna.

Ez volt Homokos János életének egyetlen keserű visszaemlékezése.

Mindamellét, hogy Homokos János már több, mint egy hete nem dohányzott a lakásán, a kis Atlas egészségi állapota még mindig nem volt kielégítőnek tekinthető.

Irma, kitől a mindenható eddigéle azt az örömet is megtagadta, hogy gyermek legyen, rossz kedvűen járt ide-oda a tágas lakásban és minduntalan átküldte valamelyik cselédet az ura gyógyszerészébe, hogy a nagynevű állat megrendült egészségét valamiképp helyreállítsa.

Ha ura gyöngéden kezébe vette a kezét és családias jellegű szavakat sugott a fülébe, egyszerűen az asztal lába irányába mutatott.

— Hallod, hogy köhög?

Délután aztán eszébe jutott, hogy a harmadik faluban van egy állatorvos és gyorsan kiadta a parancsot, hogy fogjanak be.

Az ura álmélkodva nézett a felesége aggódó, finoman metszett arcába.

— A lódoztort akarod elhozatni?

mányozta, amit az iskolaszék éljenzéssel vett tudomásul.

Vajha az alapító, valamint a megjutalmazott példáját többen követnék, úgy hazánk kulturális ügye csakhamar arra a nivóra emelkedhetnék, amelyre Apponyi Albert gróf vallás-és közoktatásügyi miniszter azt emelni igyekszik.

Az új népiskolai törvénnyel, valamint a hitk. új iskolájával kapcsolatban az iskolaszék egyúttal az eddig csak névleg, de tényleg nem működő igazgatói állás *rendszeresítésére* is gondol, melyben legközelebbi összejövetelekor fog határozni. Ez állás szervezése természetesen nagy körültekintést követel, mert az iskola belső életének milyeténisége mindig az igazgatójától függ. Ha az jóindulattal parosult igazsággal vezet, ha az nem tekint magát a tánitók hajdújának, csupán „primus inter pares”-nek, ha jellemével összhangzatosak intézkedései, úgy az iskola csak virágozhatik. Reméljük, hogy az iskolaszék, mely éber szemmel örkődik az izr. iskola megérdemelt jó hírére, megfogja találni az igazgatói állásra is a reá legérdemesebb és legméltóbb tanítóját.

H I R E K.

Személyi hír. Balla Aladár dr. főispán Abbazából, ahol családjával egy hét óta tartózkodik, nem amint tervezte volt: Riminibe, hanem a Cunard Line hajójával holnap néhány napi tartózkodásra Nápolyba fog utazni. Balla főispán június 4-én vagy 5-én érkezik vissza Ujvidékre.

Uj mérnök a városházán. A városi tanács szerda délután tartott ülésén tekintettel arra, hogy városi mérnökeink egész ideje az ármentesítési munkálatokkal le van kötve, a legszükségesebb teendők ellátására ideiglenes minőségben *Damjanov Gojko*, fiatal mérnököt szerződtette.

A Dmke közgyűlése. A Délvidéki Magyar Közművelődési Egyesület ujvidéki fiókja vasárnap, e hó 26-án d. e. 11 órakor a Magyar Casino helyiségében tartja meg *Endre Antal* kir. folyamfőmérnök elnöklete alatt ezidei évi rendes közgyűlését.

Városi közgyűlés. Ujvidék város törvényhatósági bizottsága legközelebbi rendes közgyűlését június 6-án tartja meg.

Brankovics patriárcha ügye. Brankovics György karlócai patriárcha tudvalevőleg — mint azt annak idején megirtuk — az utolsó kongresszus többsége ellen, mely őt állása elhagyására felszólította és a sikkasztás vádjával illette, a karlócai járásbíró előtt becsületsértési pert indított. Mint most karlócai tudósítónk jelenti, Brankovics a pert Musicky Döme, Kraszojevics György és Liszavacz Mladen országyűlési képviselőkkel szemben, hogy a mentelmi ügyek tárgyalása közben elene támadást a képviselőházban ne intézhessenek meg ostoba öt forintos fogadásokat, a miket elvesztett.

Benyitott a szobába. Az idő már kilenc óra felé járt, ami aránylag sok egy falunak.

Belépett az ebédlő ajtaján. Egy lépést tett előrefelé, aztár megállott.

Ha a hittörténelem adatai nem csálnak, Lóth ur felesége is körülbelül ugyanilyenféleképen állhatott, mikor sóbálynynya kezdett átalakulni.

A külsőség legfeljebb az lehetett, hogy amaz hátr fordított fővel jegecesedett meg, a gyógyszerész ellenben megelégedett azzal, hogy ámulatában fején felejtse a kalapját.

Atlasz, a kis fekete kutya, két tányér és egy vizespohár között, a vacsorára terített asztal hóféhér abroszán kuporgott; Irma asszony föléje hajolva, jobb kezével egy csinos fujtatóból valami porfélélt fecskendezett a diftritiszszel megvert kutyatorokba, miközben bal ujjával a reszkető száját tartotta pecken. A szegény állat nyaka különben csikos kendővel vastagon be volt kötve.

Mikor Irma asszony észrevette, hogy ura a szobában van, abba hagyta a fecskendezést és mint a kinek eszeágában, hogy a cselekedeteit mérlelje, egy minden malicia nélkül való önkénytelen mozdulattal fogta a kis fekete állatot és szorosán, csaknem szenvedélyesen magához ölelte.

— Szegénykém, majd meggyógyítlak én, ne félj!

És nem tudva ellenállani az asszonyi szívből gyökerező szánalomnak, gyöngéd, vigasztaló csókot nyomott a kutya fekete kormos kis orrára..

— Fogadjunk, hogy én viszem haza, — mondta főhadnagy és a széke mögül előkötört botjával a gyógyszerész felé bökött.

A fogadást megkötötték és a főhadnagy kigosztálta a második két kártyáját.

A bérlő, ki véletlenül eredettől fogva a keresztény anyaszentegyház kebelébe tartozott még hazardirozott egy darabig; aztán fölvetették a kártyákat.

A főhadnagynak girigárja volt. A gyógyszerész kedvetlenül szurta le az öt forintot, a mibe fogadtak és jóéjszakát kívánt.

Mikor a csonttá keményedett uton hazafelé bazatélé ballagott, eszébe jutott a felesége és a felesége kutyája.

— Istenadta csuf állatja, — mondta magában és kedvetlenül lökte be maga előtt az utcaajtót.

— Ha ez nincs, akkor most nyugodtan szivarozhatnám otthon, — gondolta utána. — Nyugodt, családias napokat élünk és nem rak-

senek, perét visszavonta, jöllehet Musicky Döme nyújtotta be a kongresszuson a patriárcha ellen a megbélyegző pótindítványt. A patriárcha perének visszavonása a szerbek között nagy feltűnést keltett s még erősebb agitációra adott alkalmat, mert a patriárcha ezáltal is bebizonyította, hogy a hatalma meggyengült s helyzete tovább már tarthatatlan.

Eljegyzés. Miroszavljevics Lazar, a Miroszavljevics testvérek ujvidéki tekintélyes kézműfű és pamutnagykereskedő cég belfagya eljegyezte folyó hó 11-én Nedelykovits Mika, verscei tekintélyes földbirtokos és kereskedő leányát Milenát

Ideiglenes vásártér. Az ártézi fürdő köz-tudomás szerint az eddigi vásártérre fog kerülni és a fürdőt körülövező park részére a területet már be is ültették, úgyhogy a vásártér, — tekintettel a közeli vásárra, — ideiglenesen át kellett helyeztetni. A városi tanács egyik többi ülésén akként intézkedett, hogy ideiglenes vásártérül a futtuki országút baloldalán, a Kálváriával szemben levő területet jelölje ki, sőt ezalkalommal a szénateret is a vásár céljaira fel fogja használni. — A végleges vásártér a pirosi országút tőszomszédságában lesz.

Heréskertek bérbeadása. A városi tanács szerdán tartott ülésén foglalkozott a heréskertek ismeretes ügyével és beható és hosszas vita után *Japavica György dr.* városi gazdasági tanácsos előterjesztésére akkép döntött, hogy a heréskertek tulajdonosait, — már tudniillik azokat, akiknek heréskertek átengedése, illetve bérbeadása kilátásba helyeztetett, — fesszólítja, hogy három nap belül a városi gazdasági hivatalban annál biztosabban jelenjenek meg és óvadékképen minden parcella után 10 koronát tegyenek le, mert ellenesekben jogaiktól esznek. A jelentkezés ideje: péntek, szombat egész nap és vasárnap délelőtt. — A magunk részéről csak figyelmeztetni tudjuk a heréskertek tulajdonosait, hogy jelentkezésükkel, nemkülönben az óvadék letételével semmiképen ne késsenek el, mert különben minden igényüket elveszítik, annál is inkább, mert kétszer annyi jelentkező van, mint amennyi heréskert bérebe lesz adva.

Lejáró pályázat. Az ártézi fürdőre kiírt pályázat e hó 25-én jár le és amint az érdeklődésből következtetni lehet, igen sok ajánlattevő lesz, ami a város gazdasági szempontjából csak kedvező lehet. A beérkezendő ajánlatokat 25-én délelőtt 10 órakor fogják felbontani.

A dalárverseny győztesei. Az „Ujvidéki polgári magyar daloskör” pünkösdvásárnap i zászlószentelési ünnepélye alkalmából rendezett dalárverseny győzteseit: a szabadkai dalárdát és annak kitűnő karnagyát: Lányi Ernőt hazaérkezésük és diadaluk alkalmából lelkes lakoma keretében ünnepelték.

Megszűnt a szücsök sztrájkja. Tudvalevőleg az ujvidéki szücs-segédék néhány hét

óta sztrájkolnak. A sztrájk szerdán ért véget, amikor is a szücsmesterek a segédek és mesterek által megállapított feltételeket véglegesen elfogadták és azokat *ifju Zanbauer Agoston* rendőrkapitány hivatalában alá is irtak.

Vadállat az emberben. *Alargics Koszta* borbély-segéd tegnapelőtt gazdájának 5 éves és szomszédjának 6 éves kis leányán erőszakot követett el, sőt azokat meg is fertőztette. Az emberi mivoltából kivetkőzött vadállatot a rendőrség letartóztatta és az ügyészséghez kísértetett át.

Vadásztársasági közgyűlés. Az ujvidéki vadásztársaságnak vasárnapra egybehívott közgyűlését annak határozatképtelensége folytán el kellett halasztani.

Katonai felülvizsgálat. Az e havi katonai felülvizsgálatot e hó 22-én szerdán tartották meg Péterváradon, amikor is Balla Aladár dr. főispánt, a vegyes bizottság polgári elnökét *Demetrovics Vladimir dr.* rendőrfőkapitány helyettesítette.

Ujvidék árvízveszedelme. A Duna vizé napról-napra áradt. A víz ma már 6 méter 17 centiméter magasságot ért el és így igen közel jutott az eddig észlelt legmagasabb, 1876-iki jeges árvíz magasságához. A Duna folytonos áradása várható. Eddig baj nincs. A dunai ármentesítő társulat mindent elkövet, hogy a veszély elhárítható legyen. *Endre Antal* kir. folyamfőmérnök személyesen vezeti a munkálatokat. A város mérnökei is egész nap a Dunánál dolgoznak. A vízrajzi osztály jelentése szerint az ujvidéki áradás meghaladja majd az 1897, sőt 1876. évi víz színét. Az ujvidéki folyam-mérnöki hivatal szakaszán újabb mozzanat nem merült fel és Ujvidék a várható 6-30 méternyi vízállással szemben is a kellő intézkedéseket megtette.

Ujvidék zárszámadása. A városi számvévség közzétette városunk 1906-ik évi gazdálkodásainak zárszámadásait. Erre még visszatérünk.

Betiltott tót népgyűlés. A *Hadzsa — Krno* tót szövetkezet glozsáni hivi vasárnapra népgyűlést jelentettek be, de az ujvidéki szolgabírószék az engedélyt nem adta meg.

Köszönetnyilvánítás. Az ujvidéki szegényház vezetősége ezuton mond halás köszönetet *Brück Lázár* urnak, a ki *Lovrekovics Ferenc* ur, mint a városi szegényház gondnokának kezeihez a szegényház bennlakói részére husz koronát adományozott.

Ujvidéki színészet.

Kedd este Rákossi Viktor történeti szín-műve: „Rákóczi fia” került színre. Kiszszámu közönség nézte meg az előadást, a mi főleg annak tulajdonítható, hogy az elkényeztetett közönség csak olyan darabot kíván, amely nem bukott meg. Pedig Rákossi Viktor ezen darabja már a Vigszínházban megbukott. Azok a kevesen, akik eljöttek a színházba, — élvezetes, gördülékeny és szép előadásban részesültek. A címszerepben *Almássy* uyujtott tökéleteset. *Jóvólgyi Margit, Mezei Andor, Klenovits, Szomorj, Pesti, Dabi* mind igen jók voltak.

Szerda este a Bohémszerelem került színre igen jól látogatott ház előtt. Az előadás minden tekintetben kielégítő volt. *Felhő Rózsai, Szomorj, Bárdos, Krémer, Békeffi* ez este is a tőlük már megszokott tökéletességgel játsztak.

Politikai főmunkatárs: Kalmár Antal dr.

Felelős szerkesztő: Mayer József.

Társzerkesztő: Medvetzky Imre dr.

Nyilt-tér.

Hirdetmény.

Van szerencsénk Ujvidék és környéke tisztelt közönségének, valamint a vállalkozó uraknak b. tudomására juttatni, hogy Ujvidéken selyemgyár és vágóhid közt, a csatorna baloldalán fekvő raktárunkon **legjobb minőségű oserép** kapható.

A cserép t.-becsei gyárunkban égettetett.

117.1-1. **Tuczakov és trsa.**

**Fontos
szőlőbirtokosoknak**

Legjobb minőségű Oltógummi,
Kékkő és Raffia kapható:

Ludwig József

fűszer- és csemege-kereskedésében. Ujvidék
Uri-utca 17 szám

571. szám.

végr. 1907.

Árverési hirdetmény.

Alírott bírósági végrehajtó az 1281. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a szegedi törvényszéknek 1601. évi 6144/V. számú végzése következtében Dr. Ujj József szegedi ügyvéd által képviselt Első magyar általános biztosító társaság javára *Vlao- vics Milán* ellen 193 K 22 f. s jár. erejéig 1901. évi április hó 25. n. foganatosított kielégítési végrehajtás utján felülfoglalt és 7325 kor. becsült következő ingóságok, u. m. lovak, kocsik, lószerszámok, ökrök, csöves tengeri, sertések, és gazdasági eszközök, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a titeli kir. járásbíró 1901 évi V. 317/2. számú végzése folytán 199 kor. 82 fill. tőkekövetelés ennek 1906 évi május hó 1. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 66 kor. 27 fillérben bírőilag már megállapított költségek erejéig, végrehajtást szenvedett lokásán *Tündéresen 1907. évi június hó 8-ik napjának délelőtti 10 órája* határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy ez érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Titelen, 1907. évi május hó 20-án.

Rex,
115.1-1. kir. bir. végrehajtó.

396. szám.

végr. 1907.

Árverési hirdetmény.

Alírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. törvényszék 1901. évi 2108. Polg. számú végzése következtében Dr. Schvarcz Henrik zsabylai ügyvéd által képviselt Szerb segélyző- és takarékszövetkezet javára *Jerkov Száva és társai* ellen 240 K s jár. erejéig 1907. évi március hó 7-én foganatosított kielégítés végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 1914 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szobabutorok, ágynemű, egy varrógép, lovak, lószerszám, csöves tengeri, sertések, 11 drb. birka, 3 drb. ökör és 1 tehén nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a titeli kir. járásbíró 1907. évi V. 194/2. számú végzése folytán 240 K tőkekövetelés, ennek 1906. évi október hó 25. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 100 kor. 73 fillérben bírőilag már megállapított, költségek erejéig *Jerkov Száva, Bacskality Glisa és Zsivanov*

Dragity végrehajtást szenvedők lakásán Mozsorban leendő megtartására 1907. évi június hó 3-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Titelen, 1907. évi május hó 18. napján.

Rex,
116.1-1. kir. bir. végrehajtó.

486. szám.

1907. végr.

Árverési hirdetmény.

Alírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a titeli kir. járásbíró 1905. évi 237/1., 248/1. számú végzése következtében dr. Bruck Ármín zombori ügyvéd által képviselt Mandl és Tarsa zombori cég javára *Friedmann Flóra tiszakálmánfalvai* lakos ellen 447 kor. 16 f. s jár. erejéig 1905. évi május hó 30-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 663 kor. 90 fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: bolti áruk, bolti állványok, szoba butorok, ágyneműk, 1 ló, 1 kocsi, 1 tehén szopós borjuval nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a titeli kir. járásbíró 1907. évi V. 237/3. számú végzése folytán 447 kor. 16 fill. tőkekövetelés, ennek 1905. évi március hó 29. napjától járó 5% kamatai, és pedig összesen 202 kor. 90 fillérben bírőilag már megállapított költségek erejéig, végrehajtást szenvedett lakásán *Tiszakálmánfalván leendő megtartására 1907. évi május hó 25-ik napjának délelőtti 9 órája* határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Titelen, 1907. évi május hó 12. napján.

Rex,
114.1-1. kir. bir. végrehajtó.

egy nagy műhely lakással

Petőfi-utca 38. sz. alatt
együtt azonnal kiadó
Bővebbet a házban. 106 3-3.

Répa-Mag

óvári, obendorfi
óriás Duppani zab. Dollár zab, Székely és kora amerikai lófogú tengerik Karós és törpe babok. Gyorsfejlődési Poland china

Magyar-bikák

kan- mala-
cok, Pekingi gácsérok. Lámpanélküli költőgépek Pekingi kacsa-, emdei lud-, fehér és fekete Orpington toljásokra előjegyzéseket elfogad

gróf TELEKI ÁRVÉD

drassói uradalmi intézősége. u. p. Koneza.

Mindenemü gyomorhaj, aranyér, emésztési zavar, időszaki vagy állandó székrekedés s az ezekkel járó következmények legbiztosabb hatású gyógyszer az orvosi tekintélyektől ajánlott

Cascara-Sagrada

LABDACS.
(Székesfehérvári korona-pilula).

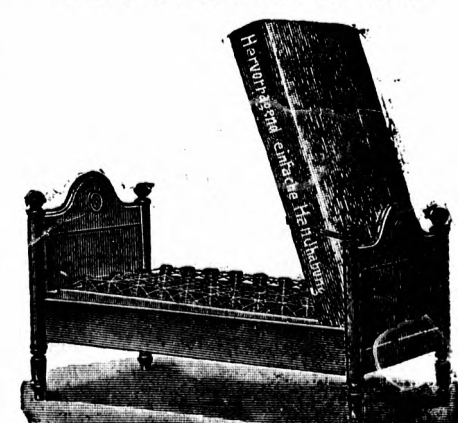
Ezen nem drasztikus hatású növény laxanszer. nem rontja a gyomrot, mint a többi hashajtó. fokozza az étvágyat, és a beteg működését elősegíti. Egyedüli szer. melyet a természet nem szok meg gyakori használat mellett sem.

1 üveg ára (50 labdacossal) 1 korona.
1 próba doboz (12 labdacossal) 30 fillér.
3 korona és 45 fillér előzetes beutalása mellett 3 üveg vagy 10 doboz bérmentve szállítatik. Megrendelések azonnal teljesíttetnek az egyedüli készítőnél: Czollner Vinye „Magyar korona” gyógyszerárában, Székesfehérvárott (Arófi Zichy-ház) 42.30-21.

A jó fekvés az fél egészség!

ezt csakis az „Ideal” rugany matrac által érthető el, a mely szabadalmazva és kitzentette van.

Könnyen! felemelhető.
Könnyen! szellőztethető.
Könnyen! kezelhető.

Könnyen! tisztitható.
Könnyen! javítható.
Könnyen! meggyőződhető a belső minőségéről.

A világ legjobb ágylatja.

Az ágy belvilága megmérendő és bárhova 40 koronáért bérmentve küldi

Schön V. kárpitos, Ujvidék.

Nem tetszés esetén minden költség nélkül visszaveszem.